

جامعیت و فراگیری در هدف بعث انبیا (علیہم السلام)

نویسنده:

دکتر محمد طاهر القادری

مترجم:

سید عبدالحسین رئیس السادات

سرشناسه : قادری، محمد طاهر Tahirulqadri, Muhammad
 عنوان قراردادی : مقصد بعثت انبیاء علیهم السلام کی جامعیت‌ها و همه گیریت. فارسی
 عنوان و نام پدیدآور : جامعیت و فراگیری در هدف بعثت انبیاء (علیهم السلام) / نویسنده
 محمد طاهر القادری؛ مترجم عبدالحسین رئیس السادات.
 مشخصات نشر : تهران: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۲۸ ص
 شابک : 978-964-167-166-4
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 موضوع : پیامبران -- دعوت.
 موضوع : پیامبران.
 موضوع : پیامبران در قرآن
 شناسه افزوده : رئیس السادات، عبدالحسین، ۱۳۳۲-، مترجم
 شناسه افزوده : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی
 رده بندی کتبی : ۱۳۹۰ ۷۰۴۱ م۷۰/۲/ق BP۲۲۰
 رده بندی دیوپی : ۲۹/۴۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۶۴۲۹۹۸

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

عنوان کتاب : جامعیت و فراگیری در هدف بعثت انبیاء (علیهم السلام)
 نویسنده : دکتر محمد طاهر القادری
 مترجم : سید عبدالحسین رئیس السادات
 ویراستار : علی شیعه علی
 ناشر : مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی - معاونت فرهنگی
 نوبت چاپ : اول ۱۳۹۰ هـ ش
 شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت : ۲۰۰۰۰ ریال
 شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۱۶۷ - ۱۶۶ - ۲
 آدرس : تهران، خیابان آیت الله طالقانی، پلاک ۲۴۸.
 ص. پ: ۶۹۹۵ - ۱۵۸۷۵ کد پستی ۱۵۸۱۷۳۲۷۱۳
 تلفن ۸۸۳۲۱۴۱۲ فاکس: ۸۸۳۲۱۴۱۴

E- mail: info@taghrib.ir

حق چاپ و نشر محفوظ

فهرست

پیرامون نویسنده	۹
پیشگفتار	۱۱
مقدمه	۱۳

دگرگونی فکری در باب هدف بعثت انبیا ﷺ

دو طبقه انبیای کرام ﷺ	۱۹
گروه نخست انبیای کرام ﷺ	۲۰
گروه دوم انبیای کرام ﷺ	۲۱
حضرت آدم ﷺ	۲۲
حضرت نوح ﷺ	۲۴
۱- انتقاد نسبت به نظام باطل زندگی و مذمت آن	۲۵
۲- ارائه دعوت نوح ﷺ به قوم و نظام معرفی شده اجتماعی و اقتصادی آن حضرت	۲۶
کار و عمل قوم نوح ﷺ	۲۸
سرانجام قوم نوح ﷺ	۳۲
گروه نجات یافته قوم نوح ﷺ	۳۶

- حضرت هود ﷺ ۳۷
- الف - انتقاد حضرت هود ﷺ نسبت به نظام زندگی قومی و اجتماعی قوم خویش . ۳۷
- ب - اعلام نظام مذهبی و اجتماعی به وسیله حضرت هود ﷺ ۳۹
- ج - عدم پذیرش از سوی قوم هود ﷺ ۴۰
- د - سرانجام قوم هود ﷺ ۴۱
- حضرت صالح ﷺ ۴۳
- انتقاد حضرت صالح ﷺ از نظام باطل قوم خویش ۴۳
- نظام زندگی پیشنهادی حضرت صالح ﷺ ۴۴
- نپذیرفتن قوم ۴۵
- سرانجام قوم صالح ﷺ ۴۷
- حضرت ابراهیم ﷺ ۴۹
- جنبه مذهبی ۵۰
- جنبه دنیایی ۵۲
- حضرت لوط ﷺ ۵۵
- جنبه دینی دعوت حضرت لوط ﷺ ۵۶
- جنبه اجتماعی و دنیایی دعوت حضرت لوط ﷺ ۵۷
- مخالفت قوم ۵۸
- خواست لوط ﷺ: یک نظام صالح و اقدام برای یک جامعه نمونه ۵۹
- سرانجام قوم لوط ﷺ ۶۰
- استجاب دعای لوط ﷺ ۶۱

حضرت یوسف علیه السلام	۶۲
جنبه مذهبی دعوت حضرت یوسف علیه السلام	۶۳
جنبه دنیایی	۶۴
حضرت شعیب علیه السلام	۶۵
جنبه مذهبی دعوت شعیب علیه السلام	۶۵
جنبه دنیایی دعوت شعیب علیه السلام	۶۶
سرپیچی قوم شعیب علیه السلام	۶۸
سرانجام قوم شعیب علیه السلام	۷۱
حضرت موسی علیه السلام	۷۲
بعثت و دعوت حضرت موسی علیه السلام	۷۳
مقابله فرعون و قوش	۷۵
رویارویی از جانب فرعون	۷۶
پایان کار فرعون و قوم او	۷۸
حضرت یونس علیه السلام	۷۹
حضرت داوود علیه السلام	۸۳
جنبه مذهبی	۸۳
جنبه دنیایی	۸۴
حضرت سلیمان علیه السلام	۸۷
جنبه دینی دعوت حضرت سلیمان علیه السلام	۸۷
جنبه دنیایی دعوت حضرت سلیمان علیه السلام	۸۷

- حضرت عیسیٰ ﷺ ۹۰
- جنبه دینی ۹۱
- جنبه دنیایی ۹۳
- حضرت محمد ﷺ ۹۴
- جنبه دینی دعوت نبوی ﷺ ۹۵
- جنبه دنیایی دعوت نبوی ﷺ ۹۷
- ۱- جنبه سیاسی ۹۷
- ۲- جنبه اقتصادی ۹۸
- ۳- جنبه اجتماعی ۹۹
- هدف بعثت محمدی ﷺ و اصلاح زندگی دنیوی ۱۰۳
- جامعیت هدف بعثت نبوی ﷺ در دوره مدینه ۱۰۷
- سخن آخر ۱۰۹

قانون رستگاری ابدی در سایه هدف بعثت انبیا ﷺ

- آیا هلاکت و نابودی اقوام گذشته یک حادثه تاریخی بوده است؟ ۱۱۵
- اسباب هلاکت اقوام گذشته ۱۱۹
- مردم کامیاب چه کسانی هستند؟ ۱۲۲

پیرامون نویسنده

متفکر، منسّر، معلم و مصلح اجتماعی دکتر محمد طاهر القادری در سال ۱۹۵۱ در شهر جنگ پاکستان متولد شد. وی فوق لیسان حقوق را از دانشگاه پنجاب گرفت و سپس در سال ۱۹۸۶ با پایان نامه‌ای تحت عنوان Punishments in Islam, Their Classification and Philosophy به اخذ درجه دکترا نائل گردید. از اساتید او می‌توان پدرش دکتر فرید الدین قادری، مولانا ضیاء الدین مدنی، مولانا احمد سعید کاظمی، دکتر برهان الدین احمد فاروقی و امام محمد بن علوی المالکی را که از علمای بزرگ هستند، نام برد. وی استاد دانشکده حقوق دانشگاه پنجاب است. تاکنون در موضوعات مختلف از جمله مذهبی، روحانی، تاریخی، اخلاقی، قانونی، شرعی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، علمی و مطالعات تطبیقی هزاران سخنرانی داشته است. دکتر طاهر القادری علاوه بر دانشگاه‌های پاکستان در دانشگاه‌های کشورهای دیگر نیز پیرامون موضوعات مختلف علمی و فکری سخنرانی کرده است. ایشان بیش از سیصد کتاب به زبان‌های اردو، انگلیسی و عربی تألیف کرده که خیلی از آنها به دیگر زبانها ترجمه شده است. سخنرانی‌های آقای دکتر طاهر القادری در بعضی از شبکه‌های تلویزیون کشورهای عربی و دنیای غرب نیز پخش شده است.

«تحریک منہاج القرآن» سازمانی قرآنی است که آقای دکتر طاهر القادری در پاکستان بنا نهاده و علاوه بر فعالیت گسترده در سطح پاکستان گفته می‌شود در بیش از هشتاد کشور جهان تلاش دارد و مأموریت اصلی‌اش احیای ملت مسلمان و اتحاد جهان اسلام است. وی سازمانی غیردولتی را برای گسترش سوادآموزی تأسیس کرده که بین اردو زبانان در سراسر جهان فعال است.

تأسیس حزب سیاسی «پاکستان عوامی تحریک» از دیگر فعالیت‌های دکتر طاهر القادری است که علاوه بر داخل پاکستان در بین پاکستانی‌های مقیم دیگر کشورها فعال است. این حزب با دیگر احزاب مذهبی تشکیل جبهه واحدی به نام «مجلس متحدہ عمل» داد که پیروزی‌های چشم‌گیری در دو دورہ انتخاباتی اخیر پاکستان بخصوص در ایالت‌های سرحد و بلوچستان داشته است.

آقای دکتر طاهر القادری از نظر بین‌المللی شخصیتی شناخته شده است. برای نمونه، نام وی به‌عنوان شخصیتی برجسته در Biographical Institute of America و در Biographical Dictionary به‌عنوان دانشور و متفکری برجسته در هزاره دوم و نیز یکی از بانصت‌نفر پژوهشگر و نویسنده برگزیده که در جهت بهبود وضعیت بشر تلاش داشته محسوب گردیده است. هم‌چنین به‌دلیل خدمات آموزشی و اجتماعی International Biographical Centre, Cambridge وی را شخصیت سال ۹۹-۱۹۹۸ معرفی کرده است. اگرچه این نویسنده و متفکر برای تعدادی از هموطنان شرق کشورمان نام و چهره‌ای آشناست، امید است ترجمه آثار وی بتواند به شناخت بیشتر او کمک کند.

پیشگفتار

زندگی یک کلمت تجزیه‌ناپذیر است. یک فرد صالح، درستکار و درست‌اندیش آن را در اجزای تقسیم‌شده نمی‌بیند. اگر برای درک زندگی دین و دنیا را از یکدیگر جدا کنیم، در حقیقت جریان زلال زندگی را عملاً آمادهٔ رسوخ افکار و ایده‌های باطل و طاغوتی به آن کرده‌ایم. جهان اسلام از زمانی به عقب‌افتادگی و درماندگی فکری دچار شد که حیات یکپارچهٔ اسلامی به زندگی فردی و ملی تقسیم و دین و دنیا از یکدیگر جدا و آزاد تصور گردید؛ در حالی که رستگاری دنیا و آخرت در کنار هم و لازم و ملزوم یکدیگراند. گروهی برای پشتیبانی از این اندیشهٔ جزئی‌نگر و صورت دینی بخشیدن به آن و کندکردن لبه‌های تیغ برندهٔ زندگی به نام دین دست به دامان روایات خودساخته می‌شوند. برای این کار نادرست خویش زندگی انبیاء (علیهم‌السلام) را به عنوان نمونه ذکر می‌کنند. نتیجهٔ چنین برداشتی از زندگی که با طرح جنبهٔ دینی «وراثت» انبیای کرام (علیهم‌السلام) و از جنبهٔ دنیایی انداختن خویش در بند تفکرات «ابولهب‌ها» همراه است، همین شده است که روبه‌رویمان قرار گرفته است.

مسلمان اندیشمند، دکتر محمدطاهر القادری با اندیشهٔ وسیع و نظر

انقلابی خویش مستقیماً در جهت افشای این گونه برداشتها گام برداشته و کوشیده است با استفاده از قرآن مجید این افکار نادرست را افشا نماید و با برداشتی فراگیر از هدف بعثت پیامبران ﷺ از قرآن حکیم این موضوع را ثابت کند که تمامی انبیای کرام ﷺ بر اساس مقتضیات زمانی خویش به همه ابعاد زندگی بشری پرداخته و در کنار دعوت و تبلیغ، به جهاد و جنبه‌های نظامی و تغییرات اجتماعی و سیاسی دست زده‌اند و براساس دعوت الهی «فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدًى» هدایت کرده و برای مصداق بخشیدن به «فَمَنْ تَبَعَ هُدَايَ فَلَا يَخُوفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَخُزُّونَ» اقدام کرده‌اند.

جناب دکتر محمد طاهر القادری با تألیف کتاب «جامعیت و فراگیری در هدف بعثت انبیا ﷺ» بر تقسیم زندگی به دنیایی و دینی خط بطلان کشیده و با وحدت بخشیدن به این دو، شکاف وسیع و عمیق حاصل از جدایی آنها را از بین برده تا امت اسلام به اهمیت فکری و لوازم و اسباب عملی «فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ» بیندیشد و با درک آن برای زندگی فردی و اجتماعی خویش راه حقیقی قرآنی را برگزیند.

طاهر محمد تنولی

پژوهشگر اسلام

مرکز تحقیقات اسلامی دکتر محمدالدین

دسامبر ۱۹۹۹

مقدمه:

پرورگار ذوالجلال برای اعطای راه هدایت به انسان، سلسله انبیا علیهم السلام را به وجود آورد. انبیای کرام علیهم السلام آن نفس‌های فرخنده‌ای هستند که بشر با وجود ایشان در طول تاریخ از گذرگاه‌های هولناک عبور کرده و با حمایت و حفاظت آنها به سوی سرمنزل مقصود حرکت نموده است. به این ترتیب تکامل بشری یک سفر مداوم است. جای بسی تأسف است که امروز گمان بر این است تاریخ انبیا صرفاً تاریخی دینی و مذهبی است، در حالی که معنای گسترده‌تری دارد و آن عبارت از تاریخ درخشان رستگاری انسانی است.

از آن جا که انبیای عظام علیهم السلام برای ایجاد انقلاب در تمام زوایای زندگی انسانی آمده‌اند، در کنار انجام اصلاحات مذهبی به بشریت یک نظم فکری و عملی هم داده‌اند، نه به آن معنایی که ما امروزه مروج آن هستیم؛ بلکه آنچه انبیا علیهم السلام ارائه کرده‌اند برگرفته از بنیادهای نظام فکری و عملی توحید و رسالت است. نظامی که این‌گونه پیا پی‌ا گردد، حیات‌بخش عدالت اجتماعی بوده و از هر گونه امتیازدهی‌های اجتماعی مبرا است. این نظام تضمین‌کننده رستگاری همیشگی نوع بشر هم هست. قرآن پیرامون این منصب جامع و کامل انبیای کرام علیهم السلام این‌گونه می‌فرماید:

﴿وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا غَابِرِينَ﴾ (انبیا، آیه ۷۳)

و آنان را پیشوای مردم ساختیم تا [خلق را] به امر ما هدایت کنند و هر کار نیکو را [از نوع عبادات و خیرات و مخصوصاً] اقامه نماز و اداء زکات را به آنها وحی کردیم و آنها هم به عبادت ما پرداختند. در این آیه کریمه می‌فرماید هدف از این‌که انبیای کرام علیهم‌السلام را به منصب امامت و رهبری رساندیم این است که:

۱- امر الهی را آن‌گونه برپا دارند که برای مردم موجب راهنمایی و راه‌یابی گردد.

۲- به مردم احام کار خیر - فعل الخیرات - را تعلیم دهند. فعل الخیرات در قرآن حکیم یک اصطلاح کلی است که آن را این‌گونه بیان کرده است:

﴿يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ (آل عمران، آیه ۱۱۴).

ایمان به خدا و روز قیامت می‌آورند و امر به نیکویی و نهی از بدکاری می‌کنند و در نیکوکاری می‌شتابند و آنها خود مردمی نیکوکارند.^(۱)

در تعریف ارائه شده توسط قرآن کریم مراد از «تصور خیرات» آن روش عملی زندگی است که از منکر پاک و شر شار از معروف است و در آن سازندگی غالب است و حتی شائبه تخریب هم به آن راه ندارد و بالاخره آن‌گونه روشی است که راه را برای رستگاری و نشو و نما و دیگر افراد قوم می‌گشاید.

۳- نماز را با استواری به جای آورند تا جامعه از تأثیرات فحشا و

۱- تصور می‌کنم اگر نویسنده محترم این قسمت از آیه قبل - ﴿مَنْ أَهْلُ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ﴾ (طایفه‌ای از آنها (اهل کتاب) گروهی هستند که بر ایمان و اطاعت خدا پایدارند و در دل شب به تلاوت آیات خدا و نماز و اطاعت مشغول‌اند) را نیز می‌آورد، در تکمیل گفتار بهتر بود.

منکر پاک گردد و جامعه‌ای پاکیزه و نمونه ساخته شود.

۴- نظام اعطای زکات را به پا دارند تا دولت را از تقسیم غیر عادلانه پاک نموده و جامعه آن‌گونه اداره شود که همه افراد از امکانات اقتصادی اولیه یکسان برخوردار گردند.

۵- جامعه از طریق نظام عبادات تزکیه و تصفیه گردد و بنیان پاکی و پاکیزگی گذاشته شود تا به جای دنیاپرستی، پرستش خالق شعار افراد جامعه گردد.

با ژرف‌اندیشی بر این فرائض پنج‌گانه این حقیقت روشن خواهد شد که هدف بعثت انبای کرام علیهم‌السلام نه تنها ارائه نمونه‌ای از نظام فکری و عملی در اعتقادات و عبادات بوده است بلکه با ایجاد چنین نظام الهی‌ای برای زندگی است که در همه بخش‌های اجتماعی انقلاب صورت می‌گیرد و:

سیاست: تابع نظام خیرات می‌گردد،

جامعه: تابع نظام نماز می‌شود و

اقتصاد: تحت نظام زکات، پایبند به قوانین الهی می‌گردد.

مقصود از مشیت الهی تنها این نبود که این نظام سیاسی و اجتماعی از طریق انبیا علیهم‌السلام به بشر ارائه گردد، بلکه حاکمیت ابدی و دائمی رستگاری برای انسان تا قیامت بر روی زمین هم از اهداف خداوند بوده است.

﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ - إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ﴾ (انبیا، آیات ۱۰۵ و ۱۰۶)

و ما بعد از تورات [بعد از همه نصایح] در زبور [داوود] نوشتیم که البته بندگان نیکوکار من ملک زمین را وارث و متصرف خواهند شد. بی‌شک در این قرآن برای اهل عبادت مایه وصول به مقصد حق نهفته است.

گویی این قانون و سنت پرودگار ذوالجلال است که اگر نوع بشر

ویژگی های عبادی الصالحون را به طور کامل دارا گردد و آنچه قانون الهی است کاملاً شعار زندگی خویش قرار دهد، وارث زمین خواهد شد و ضابطه و قانونمندی زندگی را که انبیای کرام علیهم السلام ارائه فرموده اند برپا و جاری خواهد نمود. در جای دیگر با همین مفهوم می فرماید:

﴿الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾ (حج، آیه ۴۱)

اینان که خدا را یاری می کنند [آنهايي هستند که اگر در روی زمین به آنان اقتدار و تمکین دهیم نماز به پا می دارند و زکات می دهند و امر به معروف و نهی از منکر می کنند] و از هیچ کس جز خدا نمی ترسند چون می دانند که [عاقبت کارها به دست خداست.

در جای دیگر می فرماید:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾ (نور، آیات ۵۵ و ۵۶)

خدا به کسانی از شما بندگان که ایمان آرند و نیک کار گردند وعده فرمود که در زمین خلافتشان دهد چنان که امم صالح یا مبران سلف را جانشین پیشینیان آنها نمود و دین پسندیده آنان را [که اسلام واقعی است بر همه ادیان] تمکین و تسلط عطا کند و به همه آنان پس از خوف و اندیشه از دشمنان ایمنی کامل دهد که مرا به یگانگی بی هیچ شائبه شرک و ریا پرستش کنند و بعد از آن هر که کافر شود پس آنان به حقیقت همان فاسقان تبهارند. و نماز را به پا دارید و زکات بدهید و رسول ما را اطاعت کنید، باشد که مورد لطف و رحمت واقع شوید.